

Tweede Kamer
Aan de leden van de vaste commissie voor VWS
cie.vws@tweedekamer.nl

Betreft: Wijzigingswet Zorg en Dwang en Wet BIG (35087)

Catharijnesingel 47
3511 GC Utrecht

Datum: 9 januari 2019

030 232 24 07
info@nvo.nl

www.nvo.nl

Geachte commissieleden,

Op 23 november 2018 is het wetsvoorstel '*wijziging van de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten en de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg in verband met de invoering van de Wzd-functionaris*' (35087) naar uw Kamer gestuurd. Tot 16 januari 2019 kunt u uw inbreng leveren voor het verslag over dit wetsvoorstel. Wij vragen u graag onze brief daarbij te betrekken.

[De orthopedagoog-generalist als Wzd-functionaris](#)

De Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen (NVO) heeft met instemming kennis genomen van het voorliggende wetsvoorstel. De vervanging van de Wzd-arts door de Wzd-functionaris is in onze ogen een belangrijke en terechte wijziging van de Wet zorg en dwang.

Omdat binnen de VG-sector onvrijwillige zorg vaak niet op medische gronden ingezet wordt, maar vanuit pedagogische of gedragsmatige overwegingen, zijn gedragskundigen (orthopedagoog-generalist of GZ-psycholoog) bij uitstek in staat om te kunnen beoordelen wat nodig is. Dit laat onverlet dat ook artsen de functie van Wzd-functionaris moeten kunnen blijven vervullen. De keuze moet dus zijn óf een arts en/of een gedragskundige (orthopedagoog-generalist of GZ-psycholoog) in te zetten. De voorliggende problematiek moet hierin leidend zijn (medisch of gedragsmatig).

Een uitbreiding van de Wzd-functionaris naar de orthopedagoog-generalist, náást de GZ-psycholoog en de arts, is ook wenselijk vanuit het oogpunt van het voldoende beschikbaar krijgen en houden van de juiste professionals. De orthopedagoog-generalist (hierna: OG) heeft hiervoor specifieke expertise. Hij kan gedrag verklaren binnen de context waarin dat gedrag zich voordoet en is bekwaam in het omgaan met en het hanteren van complexe situaties waarbij individuele en contextfactoren op elkaar van invloed zijn. Denk daarbij aan het kunnen voorkomen en terugdringen van probleemgedrag en het afbouwen van onvrijwillige zorg.

Met deze wijziging van de Wet zorg en dwang, ligt er nu dus het wetsvoorstel waar minister De Jonge in een brief d.d. 5 november 2018 aan uw Kamer al aan refereerde, namelijk het voorstel om de OG op te nemen in de Wet BIG. Goed nieuws voor cliënten, hun ouders, orthopedagogen en hun collega's én werkgevers!

[Uitvoerbaarheid en implementatie Wet zorg en dwang](#)

VGN en Actiz wezen u eveneens op het belang van de inzet van de OG en GZ-psycholoog in de functie van Wzd-functionaris. In hun brief benadrukken VGN en Actiz terecht het belang van een goede uitvoerbaarheid van de Wet zorg en dwang. De NVO onderschrijft dit belang en herkent de aandachtspunten die VGN en Actiz uiten, met name de zorg over de tweeledige invulling van de taak van de Wzd-functionaris (namelijk

toezicht houden op de verlening van onvrijwillige zorg én verantwoordelijkheid voor de algemene gang van zaken op het terrein van het verlenen van onvrijwillige zorg).

Voor een goede implementatie van de Wet zorg en dwang per 1 januari 2020 is het dan ook van groot belang dat dit de komende periode, via het in gang gezette implementatietraject onder regie van het ministerie van VWS, uitwerking krijgt. De NVO verwacht dat dat goed zal kunnen in de ontwikkeling van de functiebeschrijving van de wzd-functionaris, waarmee nu een start wordt gemaakt en de te ontwikkelen handreiking.

De OG als expert in het afbouwen van onvrijwillige zorg

De NVO is van mening dat de aard en complexiteit van de functie van een Wzd-functionaris vraagt om uitoefening door een postmaster opgeleide professional. De OG is zo'n postmaster opgeleide professional die geschoold is in het werken met cliënten in afhankelijkheidsrelaties. Eerder in deze brief wezen we al op de specifieke expertise van de OG in het kunnen voorkomen en terugdringen van probleemgedrag en het afbouwen van onvrijwillige zorg. Dit wordt ook duidelijk in onderstaand voorbeeld.

“Een orthopedagoog-generalist (OG) ontfermde zich over een gehandicapte jongen die zichzelf beschadigde. Zijn ouders en de begeleiders hadden hem ten einde raad armkokers omgedaan en vastgebonden in zijn rolstoel. Samen met de jongen, zijn ouders en de begeleiders inventariseerde de OG de leefruimtes thuis op prikkels, maakten ze voor de jongen een dagschema en creëerden ze voor hem een ‘veilig hoekje’. Dit allemaal bedoeld om de begeleiding beter te laten aansluiten op het feitelijke ontwikkelingsniveau van de jongen. Na drie maanden beschadigde hij zichzelf niet meer.”

Met bijgevoegde argumentenkaart wijzen wij u graag op het belang voor kinderen, jongeren en volwassenen in een afhankelijkheidsrelatie, óf hun ouders, als de OG zorg kan verlenen in het kader van de Wet BIG.

Werkbezoek

Bent u ook nieuwsgierig naar wat een OG te bieden heeft in het afbouwen van onvrijwillige zorg? Hierbij herhalen wij graag onze uitnodiging d.d. 10 december 2018 voor een werkbezoek bij een OG en begeleiders die werken in de gehandicaptenzorg. Overigens kunnen we dit ook organiseren in een ander werkdomein, bijvoorbeeld in de (jeugd)ggz of het (speciaal) onderwijs. Zodat u zélf kunt zien en horen voor welke dilemma's deze zorgprofessionals dagelijks staan en hoe cliënten en hun ouders en andere naasten aankijken tegen zorg en dwang.

Uiteraard zijn wij graag bereid deze brief en de bijlage toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Jim Bijlstra
Voorzitter NVO

Bijlage: Argumentenkaart ‘De orthopedagoog-generalist: gezond opgroeien en ontwikkelen’